

The Difficulty about Hearing What H' wants...

11 Tammuz 5778
24 June 2018

Sponsors

Mr Eliezer Cohen and Mrs Cohen L'zecher Nishmas of Eliezer's brother, David Cohen's Yartzheit on 11 Tamuz: **Dovid Yosef ben Yitzchok Hakohein ע"ה**

Mire and Isaac Shulman L'zecher Nishmas Isaac's father – **HaRav Moshe Gedaliah ben Yaakov Mordechai HaLevi ע"ה**, and
Mire's father – **Aryeh Yehuda ben Ephraim Fishel ע"ה**

Problem:

Question 1

1. Bamidbar 18:12-19

<p>יב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל-בְּלָעַם, לֹא תֵלֵךְ עִמָּהֶם; לֹא תֹאֵר אֶת-הָעָם, כִּי בְרוּךְ הוּא.</p>	<p>12 And God said unto Balaam: 'Thou shalt not go with them; thou shalt not curse the people; for they are blessed.'</p>
<p>יג וַיִּקָּם בְּלָעַם, בַּבֹּקֶר, וַיֹּאמֶר אֶל-שָׂרֵי בָלַק, לָכוּ אֶל-אֲרָצְכֶם: כִּי מֵאֵן יְהוָה, לַתִּתִּי לְהֵלֵךְ עִמָּכֶם.</p>	<p>13 And Balaam rose up in the morning, and said unto the princes of Balak: 'Get you into your land; for the LORD refuseth to give me leave to go with you.'</p>

<p>יד וַיִּקְוּמוּ שָׂרֵי מוֹאָב, וַיִּבְאוּ אֶל-בָּלַק; וַיֹּאמְרוּ, מֵאֵן בִּלְעָם הֵלֵךְ עִמָּנוּ.</p>	<p>14 And the princes of Moab rose up, and they went unto Balak, and said: 'Balaam refuseth to come with us.'</p>
<p>טו וַיִּסְף עוֹד, בָּלַק, שְׁלַח שָׂרִים, רַבִּים וְנִכְבְּדִים מֵאֵלֶּה.</p>	<p>15 And Balak sent yet again princes, more, and more honourable than they.</p>
<p>טז וַיָּבֹאוּ, אֶל-בִּלְעָם; וַיֹּאמְרוּ לוֹ, כִּה אָמַר בָּלַק בֶּן-צִפּוֹר, אֶל-נָא תִמְנַע מֵהֵלֵךְ אֵלַי.</p>	<p>16 And they came to Balaam, and said to him: 'Thus saith Balak the son of Zippor: Let nothing, I pray thee, hinder thee from coming unto me;</p>
<p>יז כִּי-כַבֵּד אֶכְבְּדְךָ מְאֹד, וְכֹל אֲשֶׁר-תֹּאמַר אֵלַי אֶעֱשֶׂה; וּלְכֶה-נָּא, קְבֵה-לִי, אֶת-הָעָם הַזֶּה.</p>	<p>17 for I will promote thee unto very great honour, and whatsoever thou sayest unto me I will do; come therefore, I pray thee, curse me this people.'</p>
<p>יח וַיַּעַן בִּלְעָם, וַיֹּאמֶר אֶל-עֲבָדֵי בָלַק, אִם-יִתְּנוּ לִי בָלַק מְלֵא בֵיתוֹ, כֶּסֶף וְזָהָב--לֹא אוּכַל, לָעֲבֹר אֶת-פִּי יְהוָה אֱלֹהֵי, לַעֲשׂוֹת קִטְנָה, אוּ גְדוּלָה.</p>	<p>18 And Balaam answered and said unto the servants of Balak: 'If Balak would give me his house full of silver and gold, I cannot go beyond the word of the LORD my God, to do any thing, small or great.</p>
<p>יט וְעַתָּה, שְׁבוּ נָא בְּזֶה גַם-אַתֶּם--הַלַּיְלָה; וְאִדְעָה, מֵה-יִסְף יְהוָה דְּבַר עִמִּי.</p>	<p>19 Now therefore, I pray you, tarry ye also here this night, that I may know what the LORD will speak unto me more.'</p>

Question 2

2. Devarim 34:10

<p>י וְלֹא-קָם נְבִיא עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל, כְּמֹשֶׁה, אֲשֶׁר יָדְעוּ יְהוָה, פָּנִים אֶל-פָּנִים.</p>	<p>10 And there hath not arisen a prophet since in Israel like unto Moses, whom the LORD knew face to face;</p>
---	--

3. Sifrei 39

ולא קם נביא עוד בישראל כמשה, בישראל לא קם אבל באומות העולם קם, ואיזה זה בלעם.
 But surely he had terrible Middos (See Avos 5:19) so how could he who was so corrupt have Nevuah like Moshe Rabbeinu.

4. Avos 5:19

כָּל מִי שֵׁישׁ בְּיָדוֹ שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים הִלְלוּ, מִתְלַמְּדֵי שֶׁל אַבְרָהָם אַבִּינוּ. וְשִׁלְשָׁה דְּבָרִים אַחֲרֵים, מִתְלַמְּדֵי שֶׁל בִּלְעָם הָרָשָׁע.

תְּלַמְּדֵי שֶׁל אַבְרָהָם אַבִּינוּ, אוֹכְלֵי בְּעוֹלָם הֵזֶה וְנוֹחְלֵי בְּעוֹלָם הַבָּא, שֶׁנֶּאֱמַר (משלי ח) לְהִנְחִיל אֶהְבִּי יֵשׁ, וְאַצְרַתֵּיהֶם אֲמַלֵּא. אֲבָל תְּלַמְּדֵי שֶׁל בִּלְעָם הָרָשָׁע יוֹרְשֵׁי גֵיהֶנֶם וְיוֹרְדֵי לְבָאָר שְׁחַת, שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים נה) וְאַתָּה אֱלֹהִים תּוֹרִידֵם לְבָאָר שְׁחַת, אֲנָשֵׁי דָמִים וּמְרָמָה לֹא יִחְצוּ יְמֵיהֶם, וְאֲנִי אֲבַטַח בָּךְ:

Anyone who has these three things is from the students of Abraham, our father, and [anyone who has] three other things is from the students of Bilaam the evildoer: [one who has] a good eye, a humble spirit and a small appetite -- is from the students of Abraham, our father. ... The students of Abraham, our father, eat in this world and possess the next world, as it is stated (Proverbs 8:21), "There is what for those that love Me to inherit, and their treasures will I fill." But the students of Bilaam the evildoer inherit Gehinnom (Purgatory) and go down to the pit of destruction, as it is stated (Psalms 55:24), "And You, God, will bring them down to the pit of destruction; the people of blood and deceit, they will not live out half their days; and I will trust in You."

Question 3

5. Talmud Bavli, Bava Basra 14b

ומי כתבן משה כתב ספרו ופרשת בלעם ואיוב

Prophecy of Moshe and Other Prophets

The Difference

6. Bamidbar 30:2

ב וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל-רְאֵשֵׁי הַמַּטּוֹת,
לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר: זֶה הַדְּבָר, אֲשֶׁר
צִוָּה ה'.

2 And Moses spoke unto the heads of the tribes of the children of Israel, saying: This is the thing which the LORD hath commanded

7. Rashi, Bamidbar 30:2 [R. Shlomo Yitzchaki, born in Troyes, Northern France, 1040- 1105]

זה הדבר - משה נתנבא (שמות יא, ד) בכה אמר ה' כחצות הלילה, והנביאים נתנבאו בכה אמר ה', מוסף עליהם משה שנתנבא בלשון זה הדבר.

What does this mean?

8. Shmos Rabba 2:6

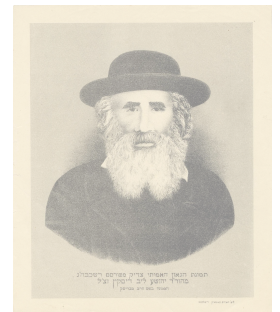
ויאמר משה משה, אתה מוצא (בראשית כב) באברהם אברהם יש בו פסק, (שם/בראשית/מו) יעקב יעקב יש בו פסק, (ש"א=שמואל א' ג) שמואל שמואל יש בו פסק, אבל משה משה אין בו פסק

9. Talmud Bavli, Chullin 89a

אמר רבא ואיתימא ר' יוחנן: גדול שנאמר במשה ואהרן יותר ממה שנאמר באברהם. דאילו באברהם כתיב ואנכי עפר ואפר, ואילו במשה ואהרן כתיב ונחנו מה.

Responsa Maharil Diskin, End of section of Ksavim

ו) הענין: אף שמחזוה הנבואה בעולמות עליונים, אעפ"כ
המהוה שוב יורדה לארץ לארץ, ומתגשמת, עד
שהפסוק נמצא בהשגת הנביא על מה ירומן בעולם השפל,
ובמעט אז רוחו חוזרת אליו כמעט.

What is the barrier: 2 Ways of Expressing This

10. Bamidbar 12:6 [Rabbeinu Bachya b. Asher, Spain, born in 1255]

והנראה בטעם הדבר כי רצה להמשיל נבואת שאר הנביאים למי שמסתכל במראה, והוא לשון רז"ל: (שבת קמט א) אין רואין במראה בשבת, והיא מראה של זכוכית שהמסתכל בו נראית לו מתוכו דמות צורתו מכח לטישת המראה אבל אין בתוכו כלום, כן נבואת שאר הנביאים מתוך שרואין אותן הצורות הקדושות הטהורות והמאורות העליונים מתוך זוהר ובהירות האורות העצומים ההם, נראים להם דמיונות ורואין שם צורתם כצורת בן אדם, וכענין שכתוב: (הושע יב, יא) "וביד הנביאים אדמה". אבל משה רבינו ע"ה מתוך שהיתה נבואתו עליונה על כלן לא היה רואה מאותן הדמיונות כלום אלא מראה אמתית קרובה אל השכל, ולכך נודע ומכיר מתוך ברור נבואתו שאין שם דמות ולא צורה כלל כי אם כבודו, הוא שכתוב: "ותמונת ה' יביט", ייחס התמונה אליו, לא שיש לו תמונה ח"ו.

11. Shmona Prakim 7 [R. Moshe b. Maimon (Maimonides), born in Cordova Spain and died in Egypt, 1138-1204]

ודע, כי כל נביא לא יתנבא אלא אחר שייקנו לו המעלות השכליות כולן, ורוב מעלות המידות והחזקות שבהן, והוא אומרם: "אין הנבואה שורה אלא על חכם גיבור ועשיר". אמנם 'חכם' הוא כולל המעלות השכליות בלא ספק. 'ועשיר' היא ממעלות המידות, ...

ואין מתנאי הנביא שיהיו לו מעלות המידות כולן, עד שלא תחסרהו פחיתות כלל, ... ואלו המידות וכיוצא בהן - הן מחיצות הנביאים, עליהם השלום. ומי שהיו לו מהם שתי מידות או שלוש בלתי ממוצעות, כמו שבארנו בפרק הרביעי, נאמר בו שהוא רואה את ה' מאחורי שתי מחיצות או שלוש...

וכאשר ידע משה רבנו, שלא נשארה לו מחיצה שלא קרעה, ושכבר נשלמו בו מעלות המידות כולן והמעלות השכליות כולן - ביקש להשיג ה' על אמיתת מציאותו, הואיל ולא נשאר מונע, ואמר: (שמות לג, יח) "הראני נא את כבודך". והודיעו, יתעלה, שאי אפשר לו זה בהיותו שכל מצוי לחומר, רצוני לומר: באשר הוא אדם, והוא אומר: + שמות לג, כ+ "כי לא יראני האדם וחי". הנה לא נשארה בינו ובין השגת ה' על אמיתת מציאותו אלא מחיצה אחת בהירה, והוא השכל האנושי הבלתי נבדל.

What Bilaam was Doing

12. Talmud Bavli, **Brachos** 50b

כל החלומות הולכים אחר הפה

13. II Melachim 22:12-17

יב ויצו המלך את-חלקיה הכהן ואת-אחיקם בן-שפן ואת-עכבור בן-מיכיה ואת שפן הספר, ואת עשיה עבד-המלך--לאמר.

12 And the king commanded Hilkiyah the priest, and Ahikam the son of Shaphan, and Achbor the son of Micaiah, and Shaphan the scribe, and Asaiah the king's servant, saying:

<p>יג לכו דרשו את-ה' בעדי ובעד-העם, ובעד כל-יהודה, על-דברי הספר הנמצא, הנה: כי-גדולה חמת ה', אשר-היא נצתה בנו, על אשר לא-שמעו אבותינו על-דברי הספר הזה, לעשות ככל-הכתוב עלינו.</p>	<p>13 'Go ye, inquire of the LORD for me, and for the people, and for all Judah, concerning the words of this book that is found; for great is the wrath of the LORD that is kindled against us, because our fathers have not hearkened unto the words of this book, to do according unto all that which is written concerning us.'</p>
<p>יד וילך חלקיהו הכהן ואחיקם ועכבור ושפן ועשיה, אל-חלדה הנביאה אשת שלם בן-תקוה בן-חרחם שמר הבגדים, והיא ישבת בירושלם, במשנה, וידברו, אליה.</p>	<p>14 So Hilkiah the priest, and Ahikam, and Achbor, and Shaphan, and Asaiah, went unto Huldah the prophetess, the wife of Shallum the son of Tikvah, the son of Harhas, keeper of the wardrobe--now she dwelt in Jerusalem in the second quarter--and they spoke with her.</p>
<p>טו ותאמר אליהם, כה-אמר ה' אלקי ישראל: אמרו לאיש, אשר-שלח אתכם אלי.</p>	<p>15 And she said unto them: 'Thus saith the LORD, the God of Israel: Tell ye the man that sent you unto me:</p>
<p>טז כה אמר ה', הנני מביא רעה אל-המקום הזה ועל-ישביו--את כל-דברי הספר, אשר קרא מלך יהודה.</p>	<p>16 Thus saith the LORD: Behold, I will bring evil upon this place, and upon the inhabitants thereof, even all the words of the book which the king of Judah hath read;</p>
<p>יז תחת אשר עזבוני, ויקטרו לאלקים אחרים, למען הכעיסני, בכל מעשה ידיהם; ונצתה חמתי במקום הזה, ולא תקבה.</p>	<p>17 because they have forsaken Me, and have offered unto other gods, that they might provoke Me with all the work of their hands; therefore My wrath shall be kindled against this place, and it shall not be quenched.</p>

14. Ohr Gedaliah, Parshas Balak 1

על ישראל. אבל הקב"ה חשנה לטובה והנבואה נראה לזלעם דרך אספקלריא המאירה, כדי שהפתרון יהי צרור ולם, ולא יסבול שום פתרון אחר. זהו מה שנאמר בספרי "אבל צאורה" ע קס, ומנו זלעם", שבנחינה זו שראה באספקלריא המאירה הייתה הנבואה במדרגת משה, אבל ודאי שלא הי' זלעם עצמו במדרגת משה כלל, אלא רשע הי' ורשע נשאר גם אחר הנבואה⁶, והשגת הנבואה באופן נעלה זה הי' רק מפני טובת בני, כנ"ל.

